

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.757/2013/7. szám

A Debreceni Ítéltábla az előbb dr. Gázsó Tibor ügyvéd, majd dr. Kémeri Kálmán ügyvéd, végül dr. Illés Renáta Edina ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve ny.-i (címe) lakos felperesnek - a dr. Helmeczy László ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.218/2011/78. számú ítélete ellen a felperes által 82. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 99 268 (Kilencvenkilencezer-kettőszázhatvannyolc) forint általános forgalmi adót tartalmazó 466 928 (Négyszázhatvanhatezer-kilencszázhuszonnyolc) forintba leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 49 634 (Negyvenkilencezer-hatszázharmincnégy) forint általános forgalmi adót tartalmazó 233 464 (Kettőszázharmincháromezer-négyszázhatvannégy) forint fellebbezési eljárási költséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 588 256 (Ötszáznyolcvannyolcezer-kettőszázötvenhat) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes 1996 áprilisától tagja, s ezen időponttól 2008. október végéig egyben ügyvezetője is volt az alperesnek.

Az alperes 2004. december 29-i keltezéssel felvásárlási jegyet állított ki a felperes nevére, mely szerint tőle 3862 mázsa kukoricát vásárolt fel általános forgalmi adóval növelten 7 353 248 forintért.

2004. december 30-i keltezésű kölcsönszerződés szerint a felperes mint kölcsönadó kölcsönadta az alperes mint kölcsönvevő számára a kölcsönadótól 2004-ben felvásárolt, összesen 3862 mázsa kukorica felvásárlási árát, mely összesen 7 353 248 forint. Az okirat szerint a kölcsönösszeget az adós egy év elteltével kamatmentesen fizeti vissza a hitelező

részére. A szerződést kölcsönadóként és kölcsönvevőként is a felperes írta alá, s azt **dr. P. Zs.** ügyvéd készítette és ellenjegyezte.

A felperes 2004. évben kukoricát nem értékesített az alperes részére, annak ellenértékét a kft. neki nem fizette meg, ezt az összeget a felperes nem adta kölcsön a cégnek.

2004-ben az alperesnél **K. L.** és **Sz. S.** részére is a felpereshez hasonlóan kukorica értékesítésről szóló felvásárlási jegyet állítottak ki, noha ők ebben az esztendőben kukoricát nem értékesítettek a **gazdasági társaság1** részére. A felvásárlási jegyen szereplő összeget részükre sem fizette ki az alperes, ám 2004. december 30-i keltezéssel kölcsönszerződésről szóló okirat került kiállításra ugyancsak **dr. P. Zs.** által ellenjegyezten, melyben e két személy által az alperes részére kölcsönadott összeg megegyezett a felvásárlási jegyen feltüntetett összeggel. Kölcsönt azonban e személyek sem adtak az alperesnek, tényleges pénzmozgásra az ő esetükben sem került sor.

A felperes 2009. december 30-án szólította fel az alperest a 7 353 248 forint tőke, ennek 2006. január 1-től járó kamatai megfizetésére, eredménytelenül.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 7 353 248 forint tőke, ennek 2006. január 1-től járó kamatai és a perköltség megfizetésére. Előadása szerint 2004. évben tőle az alperes 3862 mázsa kukoricát vásárolt fel, melynek vételárát megfizetni nem tudta. A termény ellenértékét az alperessel kötött megállapodásnak megfelelően kölcsönadta részére, kamatmentesen, egy éves időtartamra. Annak ellenére, hogy az adós e tartozást a könyvelésében kimutatta, tartozását felszólítás ellenére nem egyenlítette ki.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Tagadta, hogy a felperes 2004-ben részére kukoricát értékesített, melynek vételárát nem fizette meg, ezért azt a felperes részére kölcsönadta. Állította, hogy a kölcsönszerződés, illetve a felvásárlási jegy mögött valós gazdasági események nem zajlottak, tényleges pénzmozgásra nem került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest az állam javára 441 192 forint illeték, 14 370 forint költség, míg az alperes részére 750 392 forint általános forgalmi adót is tartalmazó perköltség megfizetésére.

A határozata indokolásában részletesen ismertette az alperes és az ugyancsak a felperes ügyvezetése alatt állt **gazdasági társaság2**, illetve **gazdasági társaság3**, valamint e cégcsoporthoz tartozó cégek tagjai, alkalmazottai között folyamatban lévő, illetve jogerős ítélettel már befejeződött perek iratait, s az ezen perekben szereplő felek, tanúk jelen eljárásban is relevánsnak számító nyilatkozatait. Az általa is meghallgatott, s a korábbi perekben is vallomást tévő tanúk - **dr. P. Zs.**, ifj. **K. L.**, **M. F.**, **D. L.**, **J. B.**, **P. Sné, Sz. S., T. I., B. R., L. J., B. G. L.** - nyilatkozatait egyenként, s összességükben is értékelve - összevetve a per egyéb bizonyítékaival -, arra a következtetésre jutott, hogy a tanúk ebben a perben tettek a valóságnak megfelelő tanúvallomást, s az alapján az volt megállapítható, hogy 2004. évben a felperes nem értékesített integrált vagy saját kukoricatermelésből

származó terményt az alperesnek. Kiemelte **P. Sné** könyvvizsgáló vallomását, mely szerint a számviteli szabályoknak megfelelő bizonylatok kiállításra kerültek ugyan, azonban az ezeket alátámasztó, a gazdasági eseménynek a valóságban való megtörténtét igazoló mérlegelési jegy, tisztítás, szárítás, elvégzéséről tanúskodó okiratok nem voltak fellelhetőek. Külön jelentőséget tulajdonított a felpereséhez hasonló helyzetben lévő **Sz. S.** vallomásának, aki egyebek mellett előadta, hogy a felvásárlási jegy szerint értékesített kukorica nem létezett, sem a felperes, sem **K. L.**, sem ő nem termelt ilyen kukoricát, de nemcsak 2004-ben, hanem más esztendőkből sem, annak ellenére, hogy azokban ugyanilyen módon létrejött kölcsönszerződésről szóló okirat állt rendelkezésükre. Rámutatott, hogy maga a felperes is önmagának ellentmondó nyilatkozatokat tett, úgy a jelen eljárás során, mint a korábbi perekben tett nyilatkozataihoz képest, így előbb arról nyilatkozott, hogy 2004-ben integrált kukorica-termelést folytatott, majd ezt módosítva önálló termelésről tett előadást. Azt azonban, hogy a kukoricát hol termelte, nem tudta meghatározni. Sem a terület helyét, sem nagyságát nem jelölte meg, erre vonatkozó okiratokkal sem rendelkezett. A kukorica-termelés állítása szerint 52,82 hektár területen folyt, melyet az MVH határozatával kívánt igazolni, mely szerint ilyen nagyságú területre kapott terület alapú támogatást. Ezt az okiratot azonban a törvényszék a hozzátartozó melléklet hiányában nem találta elégséges bizonyítéknak. **B. G. L.** - a felperes fia - ezzel szemben 10 hektárra tette annak a területnek a nagyságát, ahol édesapja kukoricát termelt. Ekkora területen azonban a tanú vallomása szerint sem volt megtermelhető 3862 mázsa kukorica. A felperes által benyújtott mezőgazdasági szolgáltatási díjak megfizetéséről szóló számlákat nem fogadta el a kukorica-termelés megtörténtének bizonyítékául, arra figyelemmel, hogy a bizonylatokon nem volt konkrétan feltüntetve, hogy azok kukorica-műveléssel összefüggésben lettek befizetve. Nem találta elégséges bizonyítéknak a valós gazdasági esemény megtörténtének igazolására az adóhatóság felperessel szemben folytatott vagyonosodási vizsgálatáról szóló, a felperes állítását egyébként alátámasztó okiratot sem, tekintettel arra, hogy a per egyéb adatai alapján kétséget kizáróan arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a kölcsönügylet alapjául szolgáló terményt nem termelte meg, nem értékesítette az alperes részére, így az APEH vizsgálati jegyzőkönyve nem valós adatot tartalmaz. Mindezekre figyelemmel az alaptalan keresetet elutasította. Pervesztessége miatt kötelezte a felperest az alperes részére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján perköltség megfizetésére, ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, a 3. § (6) bekezdése alapján 50 %-kal megemelt összegben, mert álláspontja szerint az alperes jogi képviselője az eljárás során kifejtett tevékenységével elősegítette a tényállás megállapítását, valamennyi tárgyaláson jelen volt, aktívan közreműködött a bizonyítási eljárásban.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsősorban annak megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását és perköltségfizetésre való kötelezését kérte, másodlagosan indítványozta az ítélet hatályon kívül helyezését, a törvényszék által elkövetett eljárási szabálysértésekre figyelemmel. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által beszerzett, az eljárás irataihoz csatolt más pereknek a jelen ügyszemély között semmilyen közük nincsen. Sérelmezte, hogy az ítélet az ő nyilatkozataiból egyes részeket kiemelt, s vallomásait nem összességükben, a maguk egészében értékelte. Rámutatott, hogy a meghallgatott tanúk vallomásukkal nem zárták ki annak lehetőségét, hogy az ő

nyilatkozatai felelnek meg a valóságnak. A könyvvizsgáló által hiányolt alapbizonylatokkal összefüggésben hangsúlyozta, hogy ezeket az alperesnek kellett volna megőriznie, s a per során becsatolni. **Sz. S.** tanúvallomását - figyelemmel a korábbi perben tett, a jelenlegivel ellentétes nyilatkozatára, s az alperesnél fennálló munkaviszonyára, - hiteltelennek vélte. Érvélése szerint sosem állította, hogy a kukoricát 2004. év végén adta le, így az ezt cáfoló tanúvallomások megítélése szerint irrelevánsak. Véleménye szerint nincs jelentősége annak, hogy integráltan vagy önállóan termelte a kukoricát, az okiratokkal igazolt, hogy a termelés, az alperes részére történt átadás megvalósult, s bizonyított a kukorica-termeléssel érintett terület nagysága is, ezért a leadott termény ellenértéke őt megilleti. Kiemelte, hogy az alperes könyvelésében a perbeli felvásárolt kukoricamennyiség készleten levőként ki lett mutatva. Felhívta a figyelmet, hogy a mezőgazdasági szolgáltatások ellenértékének megfizetését az alperes két alkalommal is elismerte, az erről szóló okiratok valódiságát nem vitatta. Álláspontja szerint a Pp. 205. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapítható, hogy a kölcsönszerződés a peres felek között létrejött, ezt a teljes bizonyító erejű magánokirat is tanúsítja, az pedig, hogy a kölcsön fedezete rendelkezésére áll, bizonyította az APEH vizsgálat során kiállított okirat.

Esetleges marasztalása esetére kérte az alperes javára megállapított ügyvédi munkadíj összegének a pertárgyérték 5 %-ára való mérséklését, mert véleménye szerint nem indokolt emelt összegű munkadíj megállapítása, amit egyébként maga az alperes sem kért.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a per érdemét illetően alaptalannak, a per költséget érintően alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte a hasonló jogalapon, ám más személyek között, vagy más évben kötött szerződések alapján indult perekben megállapított tényállást. E tények közvetlen bizonyítékként a jelen perbeli szerződés színlelt ségére nem alkalmasak, legfeljebb a felperes által irányított cégek gyakorlatának megismerése szempontjából bírnak jelentőséggel. Nem mulasztotta el azonban a perbeli szerződés érvénytelenségével kapcsolatos tények és bizonyítékok értékelését sem, amellyel az ítélet tábla egyetért.

A perbeli esetben a felperes követelését az alperessel kötött, a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés alapján, kölcsön jogcímén terjesztette elő.

A Pp. 196. § (1) bekezdése értelmében a magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, de nem igazolja az abban foglalt tények megtörténtét. A nyilatkozatba foglalt tények valótlanságát rendszerint az ellenérdekű félnek kell bizonyítania, nem hagyható figyelmen kívül azonban az a tény, hogy adott esetben a szerződést kizárólag a felperes - eltérő minőségben - írta alá.

Ebből következően - mivel az alperes az okirat színleltségét állította a tekintetben, hogy 2004. december 30-án a felperes a 7 353 248 forintot átadta részére - a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az okirat tartalma e tény kapcsán is valós.

A felperes azonban maga sem állította, hogy e napon tényleges kölcsönadásra került sor a részéről, hanem arra hivatkozott, hogy ez az összeg az általa 2004-ben megtermelt és az alperes részére értékesített kukorica ellenértéke, amit az átvevő nem tudott kifizetni részére, s tulajdonképpen e tartozás jogcímét egyező akarattal kölcsöntartozásra módosították.

E novációnak törvényi akadálya nem volt [Ptk. 240. § (1) bekezdés], annak mindössze az a következménye, hogy a perben azt kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy termelt-e 2004-ben 3862 mázsa kukoricát a felperes, azt az alperesnek eladta-e, s ezért őt 7 353 248 forint vételár megilleti-e.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egyenként és összességükben is helytállóan értékelte, megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem értékesített kukoricát az alperes részére, a felvásárlási jegy nem valós gazdasági esemény kapcsán készült, így a kölcsönné való novációnak alapjául semmi sem szolgál.

Miként arra a törvényszék helytállóan utalt, a felperes előadásában nagy a bizonytalanság, nyilatkozatai következetlenek.

Azt, hogy az állított kukorica-termelést integráció keretében vagy önállóan végezte, valóban önmagának ellentmondóan, eltérően adta elő, s nem emlékezett arra, hogy hol, milyen földön folyt gazdálkodás (18. sorszámú jegyzőkönyv 2-3. oldal).

Nem emlékezett erre **K. L.** - aki a felperessel azonos formájú 2004. évi kölcsönszerződéssel rendelkezik - sem (18. sorszámú jegyzőkönyv 8. oldal), míg az ugyanilyen szerződést aláíró **Sz. S.** az egész ügylet valóságos voltát tagadta. Az integrált termelés igazolásának azért lehetett volna jelentősége, mert az megalapozhatná azt az állítást, hogy e három személy együtt gazdálkodott, s erre vonatkozó egybehangzó nyilatkozatuk kölcsönösen bizonyítékul szolgálhatott volna a folyamatban lévő perekben.

A felperes fia, **B. G. L.** tett tanúvallomást arról, hogy **P.** határában folyt a kukorica-termelés, édesapja ott jelölt ki területet „mert nem akarta, hogy szem előtt legyen az általa művelt terület itt **K., K.** környékén”. Nincs azonban sem e tanúnak, sem a felperesnek magyarázata arra, hogy miért kellett volna a gazdálkodás helyét titkolni, miért szétszórta, különböző területeken, mintegy eldugva folyt a kukorica-termelés.

A felperes a mezőgazdasági szolgáltatásokról szóló befizetéseit okiratokkal igazolta (18/F/1-18/F/7.), az azonban nem tudható, hogy ez a mezőgazdasági szolgáltatás miben állt, minek az ellenértékét fizette meg. Nem bizonyított, hogy kukoricával kapcsolatos munkák árát egyenlítette ki, ezt csak egyéb bizonylatok, például vetőmagról, növényvédő

szerekről, földmunkákról, szárításról szóló okiratok támaszthatnák alá, ilyenek becsatolására nem került sor.

Szóba került, hogy a leadott kukoricát beraktározták. A tanúvallomásokból kitűnően azonban ezt mindenképpen meg kellett előznie a termény szárítása, ennek megtörténtét azonban semmi módon nem igazolta a felperes.

A mérlegelési jegyek sem állnak rendelkezésre, holott elvileg a kukoricát ténylegesen beszállító fuvarosnál az egyébként 4 példányban kiállítandó okiratok 1 példányának maradnia kellett volna, így a felperes azokat - ha megőrizte - csatolhatta volna.

Nem tisztázott a betakarítás, beszállítás időpontja, mikéntje sem. Korábban arról volt szó, hogy a beszállítás 2004. karácsonya és szilvesztere között történt. Ez ellen az állítás ellen a felperes nem tiltakozott, ezért került sor a portások tanúkénti meghallgatására. Azt követően, hogy egybehangzó előadásukkal kizárták ennek megtörténtét (47. sorszámú jegyzőkönyv 3. és 8. oldal), felmerült, hogy nem is az előzőekben megjelölt helyen volt a szárítás, mérlegelés, s nem is ebben az időintervallumban volt a beszállítás (47. sorszámú jegyzőkönyv 57. oldal, felperes nyilatkozata). Arra azonban, hogy végülis mikor került az alpereshez a kukorica, a felperes nem tett előadást, ennek megtörténtét nem bizonyította.

Összességében sem a kukorica eredete, sem a beszállítás, leadás folyamata nem volt követhető, így a mögötte levő tények igazolásának hiányában a felvásárlási jegy, illetve a kölcsönszerződésről kiállított okirat nem alkalmas a felperes állításainak bizonyítására.

Hivatkozott a felperes arra is, hogy az alperes könyvelésében a felvásárolt kukorica készleten volt, azt azonban a könyvelés nem bizonyítja, hogy ez a kukorica a felperestől származott volna.

A korábbi perek anyagának a fellebbezés érvelésével szemben oly módon „van közük” e per elbírálásához - az előzőekben írtakon túl is -, hogy azok alapján lehet képet alkotni arról a rendszerről, mely meghonosodott a felperes ügyvezetése alatt álló, a felperes előadása szerint is egy cégcsoporthoz tartozó kft-knél.

Ezen iratokból volt megállapítható az is, hogy hasonló tárgyú perekben ugyanaz a jogi képviselő látta el az alperesek képviseletét, s az eljárásokban hasonló volt a bizonyítás iránya, így az alperes jogi képviselője által kifejtett tevékenység is, amire tekintettel ebben a perben sem volt szükség az átlagost meghaladó ügyvédi munkára, annak fejében - vélhetően azért, mert az ügyet nem tekintette bonyolultnak - maga az alperes jogi képviselője sem kért emelt összegű munkadíjat.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a perköltség összegének leszállítása iránt előterjesztett fellebbezési kérelmet alaposnak találta, s e részében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A per érdemét illetően a fellebbezés adatainak bizonyult, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, illetve 4/A. § (1)

bekezdése alapján köteles az alperes részére a jogi képviselője munkadíjából álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az eredménytelen fellebbezés következményeként a felperes köteles az állam javára megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

D e b r e c e n, 2014. május 8.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -